

Sally Green: Savuvarkaat

[PM/31 ADMIN](#)

Synkähköä fantasiaa nuorille – JOHANNES PULKKINEN (25.3.2019)

Sally Greenin *Savuvarkaat* aloittaa uuden nuortenfantasia-sarjan, jota ainakin Gummeruksen markkinoinnin mukaan on verrattu *Game of Thronesiin*. *Savuvarkaat* tuntuukin tavoittelevan samanlaista synkkää sävyä kuin kyseinen sarja, kun heti toisessa luvussa päästään seuraamaan mestausta jossa paha vallanpitäjä laittaa heikot alamaisensa kärsimään. Fantasian genressä on ollut vuosia muodissa suuntaus, jota on kutsuttu nimellä ”grimdark”. Se on synkkää ja väkivaltaista aikuisille lukijoille suunnattua fantasiaa, jossa hyvän ja pahan erottaminen on vaikeaa, ja maailmankuva on enemmän tai vähemmän pessimistinen. George R. R. Martinin *Tulen ja jään laulu* (johon aiemmin mainittu *Game of Thrones* perustuu) on tästä malliesimerkki. Nuorille suunnatussa kirjallisuudessa synkistelyfantasia tuntuu mielestäni usein kompuroivan. Myöskään *Savuvarkaissa* nuorille kirjoitetun tyylin ja nykymuodinkuvaisten kauheuksien yhdistelmä ei ole

täysin saumaton. *Savuvargaat* on lähtökohdiltaan melko perinteistä keskiaikafantasiaa. Hoveissa juonitellaan, valtakunnat ovat ajautumassa sotaan ja nuoret päähenkilöt koettavat selviytyä tämän kaiken keskellä.

Kirjan suurin ongelma on se, ettei Green pääse fantasiamaailmansa rakentamisessa ja hahmojensa kuvaamisessa niin syväälle kuin mitä teos kaipaisi. Maailmassa on kyllä mielenkiintoisia tapahtumapaikkoja ja ideoita. Esimerkiksi paholaisenmetsästäjät, jotka jahtaavat vaarallisia demoneita pohjoisilla ylängöillä. Tai julma ja hierarkkinen Brigantin hovi, jossa vaiennetut aatelin naiset käyttävät viittomia kommunikoidessaan salaa keskenään. Mihinkään ideaan tai ympäristöön ei kuitenkaan päästä syventymään kunnolla ennen kuin juonta kuljetetaan jo seuraavaan paikkaan. Ja tästä huolimatta tarina ei lähde liikkeelle kovin nopeasti, sillä noin viisisataasivuiseen kirjaan on ahdettu peräti viisi päähenkilöä, joiden pelkkä esitteleminen haukkaa ison osan kirjasta.

Savuvarkaiden maailma tuntuu pieneltä ja pintapuoliselta verrattuna vaikkapa Martinin Westerosiin. Se kaipaisi enemmän historiaa, kulttuuria ja kaikkea muuta, josta lukija voisi kiinnostua ja haluta tietää lisää. Lisäksi maailmassa on outoja epäloogisuuksia. Esimerkiksi loppuratkaisu liittyy paholaisista saatavaan savuun, jolla paljastuu olevan ihmeellisiä vaikutuksia. Mitään selitystä ei anneta sille, miten paholaisenmetsästäjien koko ammattikunta on kyennyt olemaan löytämättä näitä vaikutuksia jo ajat sitten.

Green on selvästi pyrkinyt luomaan hahmoja, jotka eivät ole yksiselitteisesti hyviä tai pahoja. Kovin kiinnostavia harmaan sävyjä hän ei kuitenkaan onnistu sankareihinsa luomaan. Kaikki päähenkilöt ovat lopussa selkeästi hyviksiä, ja pahat puolestaan muistuttavat aina silloin tällöin pahuudestaan jollakin bruttaalilla veriteolla. Päähenkilöistä kiinnostavin on Brigantin prinsessa Catherine, jonka nousua alistetusta asemasta vahvaksi johtajahahmoksi on mukava seurata.

Sinällään Greenin teksti on sujuvaa luettavaa. Paikoin kerronta onnistuu oikein hyvin jännityksen rakentamisessa, vaikka kokonaisuutena juoni ei olekaan poikkeuksellisen yllättävä ja omaperäinen. Myös suomennos on pätevää työtä. Esimerkiksi suomentajan päätös jättää anglosaksiselta kuulostava nimistö pääasiassa alkuperäiseen asuunsa on varmasti järkevä ratkaisu.

Suurta kiinnostusta tulevia jatko-osia kohtaan tämä ei onnistunut herättämään. Tuoreista fantasiakäännöksistä esimerkiksi Robin Hobbin *Narri ja näkijä* -trilogia (jonka toinen osa tuli vastikään ulos suomeksi) vaikuttaa huomattavasti houkuttelevammalta esitykseltä tässä samassa tyylilajissa.

Sally Green. *Savuvargaat*, Gummerus 2019, suom. Sari Kumpulainen.

Johannes Pulkkinen on kirjoittamisen opiskelija Jyväskylän yliopistosta.